

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-05-03
Besvaras senast
2024-05-15 kl. 12.00

Till statsrådet Carl-Oskar Bohlin (M)

2023/24:857 Blinda beredskapsflygplatser

Åtta regionala flygplatser står sedan årsskiftet utan radarbild och kan därmed inte upptäcka var flygplan befinner sig i respektive luftrum. Anledningen till detta är att Luftfartsverket (LFV) har ansett att det inte är lönsamt för dem att tillhandahålla radardata för flygplatserna.

Flygplatserna som drabbats är Arvidsjaur flygplats, Ljungbyheds Flygklubb, Kristianstad Österlen Airport, Stockholm Skavsta Airport, Stockholm Västerås flygplats, Småland Airport, Trollhättan Airport och Örebro Airport. Dessa flygplatser har upphandlat flygtrafikledningen från företaget ACR. ACR har en ansökan sedan januari 2021 om att bli en certifierad C-leverantör, vilket krävs för att kunna få hämta data från ATCC Stockholm. Den har ännu inte blivit godkänd, vilket gör att flygplatserna står blinda och tvingats tillbaka till analoga metoder för att hålla flygtrafiken säker.

Detta innebär att endast ett plan var 15:e minut kan starta eller landa. Vid nästa årsskifte drabbas ytterligare åtta flygplatser av samma sak.

I ett säkerhetspolitiskt utsatt läge, som Sverige nu befinner sig i, kan alltså inte längre två flygplan landa med tätt mellanrum. Nu måste det ena vänta längre, vilket kan skapa förseningar. Dessutom närmar sig sommaren, under vilken brandflygen kan få svårigheter. Skulle det bli en torr sommar kan konsekvenserna bli förödande. För Kristianstads flygplats, med militära övningsfält i det omedelbara närområdet, innebär det också att militären får göra eldupphör med jämna mellanrum då flyg vistas i luftrummet. Detta påverkar alltså också Försvarsmakten, vilket gör att det är ytterst märkligt att inte detta har tagits hänsyn till.

I Kristianstads område har man dessutom stora GPS-störningar, vilket nu gör att ambulansflyg har svårt med inflygningar enligt de inflygningsrutiner som nu råder på grund av avsaknad av radardata.

De flygplatser som nu är blinda och som även är beredskapsflygplatser bryter även mot beredskapsavtalet eftersom man inte kan tillhandahålla den beredskap som åligger dem. Det har man dock fuffigt löst genom att ge dem särskilda undantag.

Om ACR får tillgång till radardata kan man ändå ställa sig frågan om vi, i

det säkerhetspolitiskt känsliga läge vi befinner oss i, ska vara beroende av ett tyskägt bolag. I stället borde radardata återregleras så att LfV tillhandahåller denna för Sverige viktiga data.

Men nu lägger LfV i stället ansvaret på respektive flygplats att hitta en nättjänst som levererar radar, för man anser sig inte längre själv ha det ansvaret.

I svar på tidigare fråga kring detta har infrastrukturministern svarat att en utgångspunkt är att den lokala flygtrafikledningen fortsatt ska vara avreglerad. ”Utifrån det har staten inget särskilt ansvar för teknisk utrustning för flygtrafikledning”, skriver han.

Ulf Axelsson, vd på Småland Airport, hävdar i SVT den 30 april att det inte finns några leverantörer godkända av Transportstyrelsen som kan erbjuda radartjänst. Det innebär att flygplatserna inte kan hitta någon annan leverantör. Ministern för civilt försvar hävdar dock, i ett svar på en tidigare skriftlig fråga, att det enligt Transportstyrelsen ska finnas flera certifierade leverantörer.

Oavsett vilket har vi en situation där åtta flygplatser, varav fem är beredskapsflygplatser, sedan årsskiftet står blinda, och ytterligare åtta kan drabbas av samma sak vid kommande årsskifte om det inte har löst sig. Ur ett svenskt beredskapsperspektiv är detta givetvis inte acceptabelt, och det borde vara i svenskt säkerhetspolitiskt intresse att staten såväl tillhandahåller radardata som levererar den till våra flygplatser.

Ministern för civilt försvar har också i tidigare svar på skriftlig fråga meddelat att ”det är viktigt för hela Sverige att förutsättningarna och tillgängligheten för de regionala flygplatserna är god”.

Av denna anledning vill jag fråga statsrådet Carl-Oskar Bohlin:

Ämnar statsrådet att ur ett beredskapsperspektiv vidta några åtgärder för att omgående lösa situationen?

.....

Björn Söder (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann